

Rapport FST:s Stenhammarprojekt på ”Stureplan” i Skara

Skara Kommunala Musikskola är en del av ungdomshuset ”Stureplan” i Skara. Huset har ca 1000 besök i veckan och rymmer verksamheter som musikskola, öppen fritidsgård, robotverkstad, entreprenörcentrum, syateljé, skapanderum, biograf, musikdatastudio, inspelningsstudio, café, danssal, högstadiets klassmusiksal, mm.

I kompositionsprojektet ingick elever i musikskolans ensembler och körer, en särskild ”fokusgrupp” av elever, samt elever från ämnet ”profilval i musik” från Skaras två högstadieskolor. Totalt ca 70 elever.

Projektet har även efterarbetats av musikskolans fördjupningslinje där elever lär sig musikteori, gehör, satslära, arrangering, rytmklära/slagverk samt musikdata.

Medverkande tonsättare:

Christofer Elgh

Medverkande personal:

Claes Sandgren – träblås, musikteori
Helena Kahrs – tvärflöjt, verksamhetsledare musikskolan
Ola Johansson – slagverk
Mikael Carlén – gitarr
Ingegerd Ottosson-Höög – piano
Sofie Wingren – cello
Henrik McGregor – violin
Moa Ljung – sång/kör
Mattias Hjortlinger – musiklektör Djäkneskolan
Per-Arne Thigerberg – musiklektör Teglskolan
Pierre Fahlström – enhetschef, Stureplan

Befintliga ensembler:

Blåsorkester (äldre) ca 15 pers
Mixorkester (stråk + blås) (yngre) ca 15 pers
Nybörjarorkester – blås ca 15 pers
Kör (yngre) ca 20 pers
Sångensemble (äldre) ca 10 pers
Saxofonensemble / brassensemble
Rockband (1-2 st)

Deltagande ensembler:

Blåsorkester (äldre) ca 15 pers

Mixorkester (stråk + blås) (yngre) ca 15 pers

Nybörjarorkester – blås ca 15 pers

Kör (yngre) ca 20 pers

Sångensemble (äldre) ca 10 pers

F-linjen (fördjupningskurs i musikteori/musikdata/rytmklära) Två grupper: en nystartad samt en fortsättningsgrupp à ca 5 elever i varje.

Övriga elever på musikskolan, totalt ca 280 st.

Övrig resurs: högstadiets profilval i musik ca 60 – 80 elever.

Ytterligare resurs: Stureplans Öppna verksamhet (fritidsgård) inklusive elektronmusikstudio.

Mål

Projektet skall ge elever och lärare grundläggande erfarenheter och verktyg för ett vidare självständigt arbete med ny musik, Improvisation/Komposition och nya uttryck i musik.

Beskrivning av projektets olika etapper

2014-04-03 (Halvdag)

Rundvandring i ”Stureplans” lokaler med Claes Sandgren och Rektor.

Arbetsplatsträff på Kulturhuset Stureplan café i Skara där projektet presenteras och diskuteras i samråd med lärare och rektor.

Därefter planeringsmöten med lärare kring verksamheten den närmaste tiden samt planering kring framtida projekt i anslutning till projektet.

Samma dag deltar vi även i möten kring droger och ungdomar med lokala polisen som föredragande.

2014-09-09 September (heldag) Studiedag för elever och kompetensutveckling för lärare

Förmiddag ”fokusgruppen” 18st elever

Presentation och genomgång av dagens olika aktiviteter.

Gemensam lyssning på olika uttrycksformer i ny och äldre musik med elever, lärare och rektor. Vi diskuterar olika uttrycksformer i musik och vad dessa kan ge lyssnaren för upplevelser.

Presentationer av och diskussioner kring olika sätt lyssna på musik.

Presentation av olika former av notation, improvisation och komposition (verk av C.Bauckholt, P.Oliveros, S.Reich, O-H Moe och J.Tenney).

Diskussion och reflektion kring olika möjligheter för former av komposition, improvisation och notation.

Rytmask polyfon improvisation/komposition utifrån moduler med deltagarnas namn som utgångspunkt för rytmiska mönster och gestalter.

Reflektioner, analys och olika notering i moduler av namnens rytmiska mönster och gestalter. Dessa utgör sedan materialet för gruppens kollektiva komposition.

Eftermiddag

Gemensam genomgång av olika arbetsmaterial för samtliga.

Improvisation utifrån olika förutsättningar som eleverna gemensamt arbetar fram i mindre grupper. Lärarkollegiet arbetar enskilt i en egen grupp som arbetar i samma form som eleverna.

Kollektivt komponerande i mindre grupper som bestod av olika instrumentkombinationer.

Materialet framarbetas av elever under tre pass om 20 min med handledning av Christofer utan lärarkollegiet. Grupperna arbetar gemensamt fram en komposition för gruppens instrument med hjälp av moduler bestående av olika musikaliska parametrar(melodik,rytmik,harmonik,dynamik, artikulation).

När eleverna ser sig som färdiga bjuds lärarna in att delta i övningarna där eleverna instruerar den nyanlända läraren i varje grupp hur kompositionen skall gestaltas. Läraren registrerar elevernas sätt att beskriva, instruera och reflektera kring sin komposition.

Eftermiddagen ägnas åt introduktion till individuell kompositionsövning där eleverna arbetar fram ett material för sina kompositioner för soloinstrument. För att underlätta komponerar man för en vän eller sitt eget instrument.

Musik- och ljudskapande Projektvecka (kulturvecka) v. 42 13 – 17 oktober

Tisdag 2014-09-14

Stora kören kl. 15.30–16.30 (högstadiet)

Inledande samtal om dagens övning och hur vi bäst skall göra detta.

Uppvärmning röstimprovisationer men utgångspunkt från Pauline Oliveros Sonic Meditation
Vi samtalar om likheter, kontraster, gradvis förändring och statiska former i musik.

Därefter komposition i tre mindre grupper om 3-4 elever på instrument och röster som finns befintliga i rummet.

Eleverna jobbar fram en komposition utifrån likheter, kontraster, gradvis förändring eller statiska former.

Gemensam redovisning där varje grupp spelar upp i en intern konsert för varandra och där övriga grupper beskriver kompositionen de nyss spelat utifrån den terminologi vi diskuterat på ett självständigt sätt.

Onsdag 2014-9-15:

Blåsorkestern kl. 15.30–16.15 (högstadiet)

Gemensam föreläsning och reflektion med elever, lärare och rektor kring olika typer av musik
sätt att lyssna, notera och improvisera.

Genomgång och gestaltande av rytmiska, dynamiska och melodiska moduler och hur gemensam improvisation utifrån givet material kan leda till öppen form av komposition och mer styrd improvisation.

”fokusgruppen” (fortsättning) kl. 16.15–17.30 (mellanstadium och högstadium)

Att komponera utifrån de erfarenheter man har från sin instrumentalundervisning.

Eleverna komponerar mindre melodier för sitt eget instrument utifrån de kunskaper de har i rytm, melodik, dynamik och artikulation.

Eleverna komponerar mindre kompositioner (12-16 takter) för sitt eget instrument utifrån de kunskaper de har i rytm, melodik, dynamik och artikulation.

De spelar igenom sina alster under tiden de jobbar för att få feedback självständigt eller med hjälp av lärare.

Mixokestern kl. 15.30-16.30 (mellanstadium)

improvisationer och kompositioner i större grupp.

Improvisationer utifrån olika verbala beskrivningar av musikaliska parametrar (bifogat material)

Stråk- och blåsensemblar med elever och lärare improviserar olika kompositioner utifrån eget valt material under ledning av elever, lärare och Christofer.

Eleverna gör en polyfon kollektiv komposition utifrån eget valt material under ledning av Christofer och elever.

Lilla kören kl. 16.45-17.30 (låg/mellanst)

Ljudgestaltning och komponerande i vokalensemble

Ensemblen delas upp i mindre grupper.

Varje grupp arbetar fram motiv och ett händelseförlopp ur en tänkt situation som de noterar och sedan framställer med hjälp av röst, instrument och kropp. Varje grupp spelar upp sin föreställning för de andra då de försöker beskriva förloppet i föreställningen kortfattat. Detta jämförs sedan med händelseförloppet i notationen.

Nybörjarblåset kl.17.40-18.20 (låg/mellan)

stråk, blåsensemblar och lärare improviserar olika kompositioner utifrån eget valt material i modulform under ledning av Christofer, elever och lärare.

Improvisationer utifrån olika verbala beskrivningar av musikaliska parametrar (bifogat material)

stråk, blåsensemblar och lärare improviserar utifrån dessa i olika kompositioner.

Eleverna gör en polyfon kollektiv komposition utifrån eget valt material under ledning av Christofer och elever.

Torsdag 16/9:

”profilval i musik” kl. 13.40-15.00 (åk 8.9)

Gruppkompositioner i mindre blandade ensembler där de gör självständiga instrumentval och jobbar med kontrasterande formdelar. 2 gånger 20 min förberedelse.

Därefter redovisar alla grupper i form av konserter i olika rum för varandra. Eleverna som lyssnar får beskriva kompositionernas karaktär och form.

Konsertdag

Redovisning och slutförande av egna solokompositioner under en konsert i skolans café under ledning av musiklärare Claes Sandgren.

Slutsats

Projektet har lett till att personal och elever fått en ökad förståelse för ny musik samt att musikskapande stärker identitet och blir till en levande företeelse för eleverna.

Projektet har resulterat i nya kompositioner och en slutkonsert.

Det har lett till att undervisningen i musikteori fått en kreativ prägel.

Det har gett lärare och elever ett vokabulär och nya övningar de de kan använda sig av i sin nuvarande undervisning.

Det har gett insikter om öppningar för improvisation och komposition i olika former av ensembleverksamheten utifrån enkla givna eller befintliga medel.

Länkar

<http://www.skaraborgslanstidning.se/article/han-lar-elever-komponera/>

Christofer Elgh

Stockholm 2015-07-13